

گزارش تحلیل کلان

واحد مطالعات کلان

گزارش آبان ۱۴۰۲

۰۶۰ ۸۸۷۳۰۰۵۴-۸۸۷۳۰۰۵۴-۸۸۷۵۳۳۷۵-۸۸۷۵۳۳۷۶-۲۱ (+۹۸)

۲۱ ۸۸۷۵۳۳۷۶ ،info@bcr.ir (+۹۸)

bcr.ir

تهران ، خیابان شهید مطهری، خیابان کوه نور، بن بست دوم، پلاک ۱۱ ، طبقه ۴، واحد ۴

درصد تغییر	مهر ۱۴۰۲	آبان ۱۴۰۲	واحد	نوع قرارداد	
-۱٪	۹۳	۸۳	بشکه/دلار	NA	نفت برنت
۱٪	۱،۹۸۲	۱،۹۹۹	انس/دلار	NA	انس طلا
۷٪	۷،۹۴۴	۸،۴۷۲	تن/دلار	Ex	مس
۴٪	۲،۴۴۲	۲،۵۴۹	تن/دلار	Ex	روی
۳٪	۲،۱۸۵	۲،۲۵۷	تن/دلار	Ex	آلومینیوم
۱۳٪	۱۱۹	۱۳۴	تن/دلار	Ex	سنگ آهن
۴٪	۴۷۵	۴۹۴	تن/دلار	FOB CIS	بیلت فولاد
-۲٪	۴۷۸	۴۷۰	تن/دلار	Iran Export	بیلت فولاد ایران
-۹٪	۳۸۷	۳۵۲	تن/دلار	FOB SE Asia	اوره
۱٪	۲۷۸	۲۷۹	تن/دلار	CFR China	متانول
-۱٪	۹۵۱	۹۴۱	تن/دلار	CFR SE Asia	اتیلن
۱٪	۸۵۱	۸۵۶	تن/دلار	CFR China	پروپیلن
-۴٪	۱،۰۱۱	۹۷۱	تن/دلار	CFR SE Asia	پلی اتیلن سبک
-۶٪	۹۸۴	۹۲۶	تن/دلار	CFR SE Asia	پلی اتیلن سنگین
-۵٪	۹۴۱	۸۹۶	تن/دلار	CFR SE Asia	پلی پروپیلن
-۱٪	۲،۰۳۲،۲۱۲	۲،۰۲۰،۱۵۴	-	-	شاخص کل بورس
۲٪	۶۹۰،۱۴۷	۷۰۳،۵۴۴	-	-	شاخص هم وزن
-۱٪	۵۰۵،۸۰۰	۵۰۱،۵۰۰	ریال	-	نرخ دلار
-۱٪	۲۸۸،۸۹۰،۰۰۰	۲۸۷،۶۴۰،۰۰۰	ریال	-	قیمت سکه طرح جدید
-۱٪	۴۵/۵	۴۴/۹	درصد	-	نرخ تورم سالانه
۰٪	۳۹/۲	۳۹/۲	درصد	-	نرخ تورم نقطه ای

بخش اول:

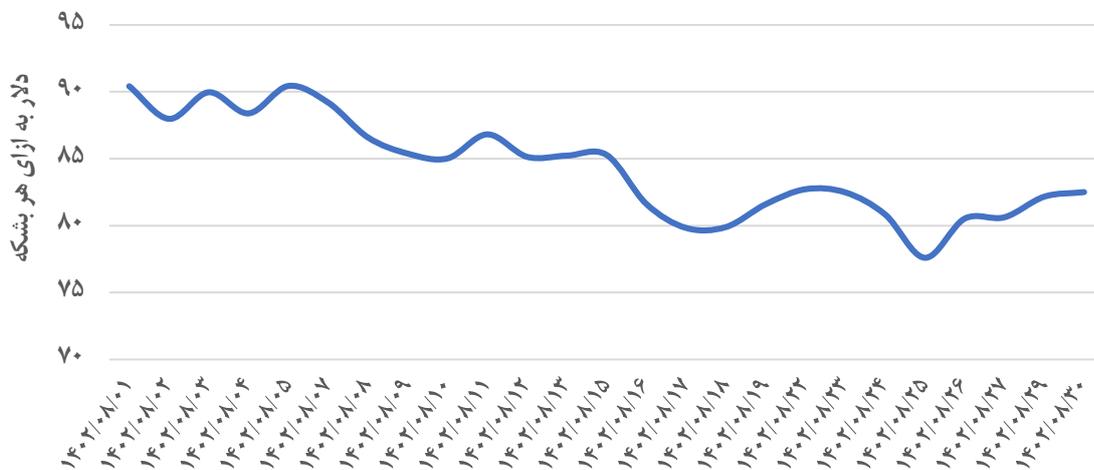
بررسی بازارهای کالایی

در ماه نوامبر قیمت بیشتر کالاها در بازارهای جهانی با افزایش همراه بود. سیاست‌های انبساطی دولت چین با هدف تقویت تقاضا و ایجاد رونق اقتصادی یکی از اصلی‌ترین محرک‌های بازارهای جهانی کالا است. همچنین کاهش تورم در آمریکا و افزایش انتظارات نسبت به توقف سیاست‌های انقباضی باعث افزایش تقاضا در بازارهای کالایی شده است. در ادامه به بررسی تغییرات قیمت نفت، طلا، مس، روی و سنگ آهن در ماه گذشته می‌پردازیم:

قیمت نفت برنت

قیمت نفت در ماه نوامبر روند کاهشی داشت و در هفته آخر آبان ماه به محدوده ۸۲ دلار رسید که کمترین مقدار در ۲ ماه گذشته بوده است. با برطرف شدن نگرانی‌ها از کاهش عرضه به دلیل گسترش جنگ در منطقه خاورمیانه، روند قیمت نفت برخلاف دو ماه اخیر، نزولی شد. از یک طرف چشم انداز مبهم تقاضای نفت نیز به این روند نزولی کمک کرده است. طبق آخرین آمار اداره اطلاعات انرژی آمریکا در ماه اخیر ذخایر نفت خام در آمریکا افزایش ۱۷,۵ میلیون بشکه‌ای داشته است که بیشترین مقدار در ۲ ماه گذشته بوده است. همچنین تولید بیشتر نفت از سوی اعضای غیر اوپک باعث خنثی شدن اثر کاهش تولید عربستان و روسیه شد.

روند قیمت نفت

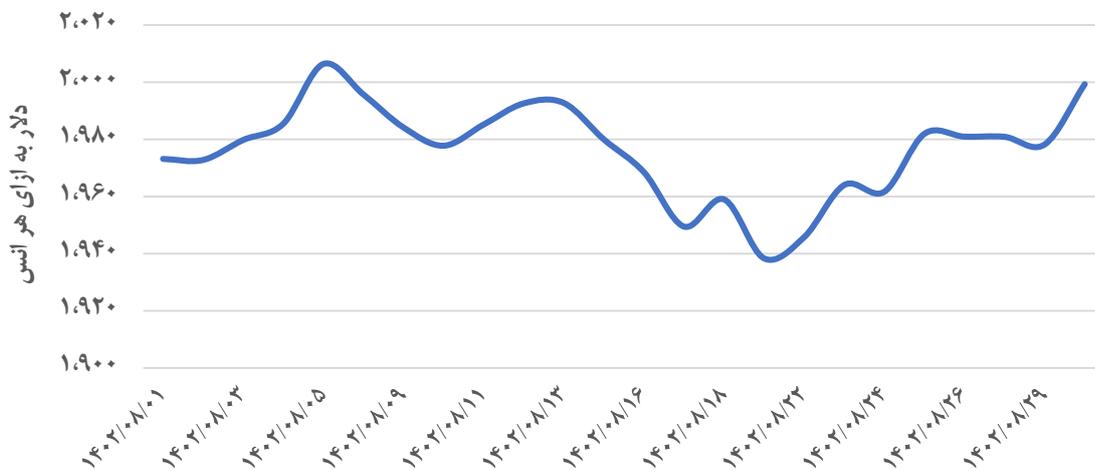
درصد تغییر	مقدار در ماه قبل	مقدار در ماه مورد بررسی	قیمت
-۱۱.۳%	۹۳	۸۳	نفت (دلار به ازای هر بشکه)

قیمت انس طلا

قیمت طلا در ماه گذشته نوسانات زیادی داشت و مجدداً وارد کانال ۲,۰۰۰ دلار شد. با توجه به کاهش تورم در آمریکا و توقف افزایش نرخ بهره توسط فدرال رزرو، شاخص دلار در ماه نوامبر کاهش پیدا کرد. با افزایش انتظارات برای کاهش نرخ

بهره در نشست‌های آتی فدرال رزرو قیمت طلا می‌تواند در سطح ۲,۰۰۰ دلار تثبیت شود.

روند قیمت طلا

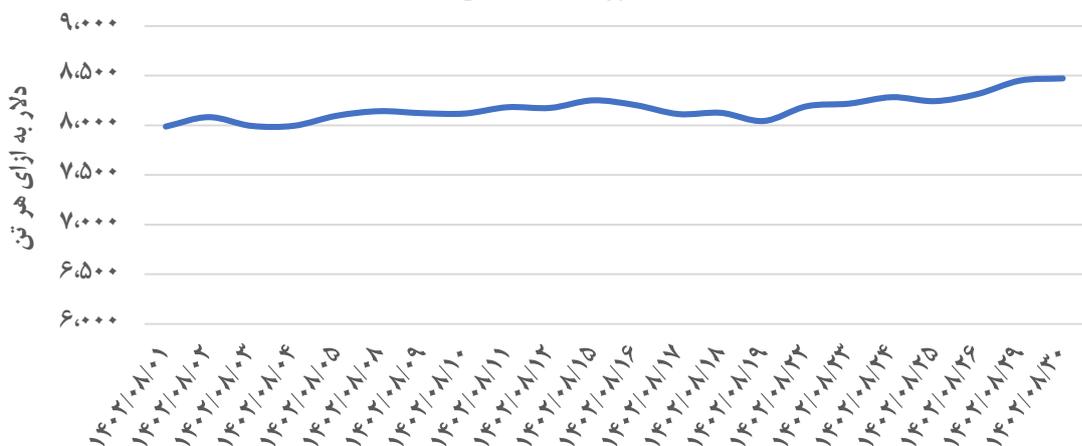

درصد تغییر	مقدار در ماه قبل	مقدار در ماه مورد بررسی	قیمت
+۰.۹%	۱,۹۸۲	۱,۹۹۹	طلا (دلار به ازای هر انس)

قیمت مس

قیمت مس در ماه گذشته با افزایش ۶۶۵ درصدی نسبت به ماه قبل به سطح ۸,۴۷۲ دلار رسید. اقدامات بانک مرکزی چین در حمایت از بازار مسکن و سهولت در دریافت وام مسکن، باعث تقویت تقاضای مس و رشد قیمت آن شد. همچنین کاهش تورم و افت شاخص دلار در ماه اخیر یکی دیگر از دلایل رشد قیمت مس بود. با اینحال چالش اصلی بازار جهانی مس همچنان تضعیف تقاضای جهانی است.

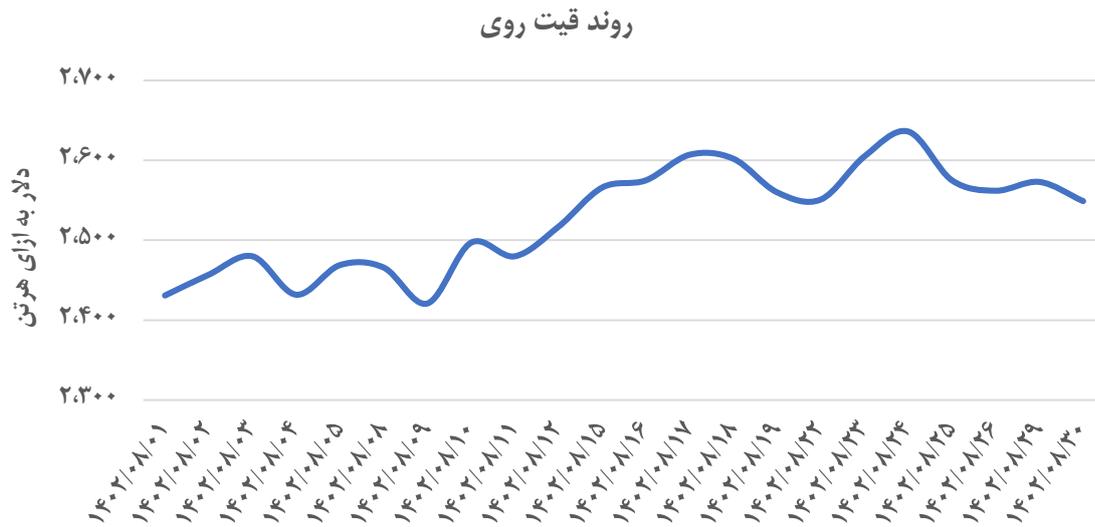
روند قیمت مس

درصد تغییر	مقدار در ماه قبل	مقدار در ماه مورد بررسی	قیمت
+۶.۶%	۷,۹۴۴	۸,۴۷۲	مس (دلار به ازای هر تن)

قیمت روی

قیمت روی در ماه گذشته روند افزایشی داشت و به سطح ۲,۵۶۲ دلار رسید. خبر تعطیلی موقت دو معدن بزرگ تولید روی در آمریکا و همچنین خوش‌بینی بازار نسبت به بهبود شرایط اقتصادی چین و افزایش تقاضا، علت اصلی رشد قیمت این فلز بود.

درصد تغییر	مقدار در ماه قبل	مقدار در ماه مورد بررسی	قیمت
۴.۴%	۲,۴۴۲	۲,۵۴۹	روی (دلار به ازای هر تن)

قیمت سنگ آهن

قیمت سنگ آهن در ماه اخیر با افزایش ۱۲ درصدی نسبت به ماه قبل به سطح ۱۳۴ دلار رسید که بیشترین مقدار در یک سال اخیر بوده است. افزایش تقاضا به دلیل اقدامات دولت چین در حمایت از اقتصاد خود و انتشار ۱۳۷ میلیارد دلار اوراق قرضه جهت تقویت زیرساخت‌ها و ایجاد رونق در بازار مسکن چین، عامل اصلی این رشد قیمتی بوده است.

قیمت اوره

قیمت اوره در ماه اخیر با افت ۳۵ دلاری نسبت به ماه قبل به سطح ۳۵۲ دلار رسید. درخواست دولت هند از کشاورزان برای کاهش مصرف کود شیمیایی باعث کاهش تقاضا شده است. همچنین کاهش قیمت گاز طبیعی در اروپا و آمریکا، باعث کاهش بهای تمام شده اوره شده است.

قیمت متانول

قیمت متانول در ماه اخیر با افزایش جزئی ۱ دلاری نسبت به ماه قبل به سطح ۲۷۸ دلار رسید. انتظار می‌رود سطح عرضه توسط تولیدکنندگان متانول در ایران در ماه آینده افزایش یابد. از طرفی امکان تقویت تقاضا از طرف واحدهای تولید الفین به دلیل حاشیه سود مناسب وجود دارد.

قیمت پلی اتیلن

قیمت پلی اتیلن در ماه اخیر با کاهش ۴۰ دلاری نسبت به ماه قبل به محدوده ۹۷۱ دلار رسید که کمترین مقدار در ۳ ماه اخیر می‌باشد. این افت قیمت عمدتاً ناشی از افزایش عرضه در آسیا و نبود تقاضای مناسب بوده است.

بخش دوم:

بررسی رویدادهای اقتصاد جهانی

اقتصاد آمریکا

نرخ بیکاری در بیشترین سطح یک سال اخیر

نرخ تورم مصرف کننده در ماه اکتبر بعد از ۳ ماه افزایش، مجدداً نزولی شد و با کاهش ۰,۵ درصدی نسبت به ماه قبل به ۳,۲ درصد رسید که کمتر از انتظارات ۳,۳ درصدی بازار بود. شاخص قیمت مصرف کننده به صورت ماهانه نیز نسبت به ماه قبل تغییری نکرد که کمتر از انتظارات افزایش ۰,۱ درصدی بازار بود. تورم هسته (به استثنای انرژی و غذا) در ماه اکتبر با کاهش ۰,۱ درصدی به سطح ۴ درصد رسید که کمتر از انتظارات ۴,۱ درصدی بازار بود.

نرخ بیکاری در ماه اکتبر با افزایش ۰,۱ درصدی نسبت به ماه قبل به ۳,۹ درصد رسید که بیشترین مقدار در یک سال اخیر است. شاخص مدعیان بیکاری در این ماه روند صعودی داشت و به سطح ۲۳۱ هزار نفر رسید که بالاترین مقدار ۳ ماه اخیر و بیشتر از انتظارات ۲۲۰ هزار نفری بازار است. افزایش نرخ بیکاری می‌تواند منجر به توقف سیاست‌های انقباضی فدرال رزرو در نشست‌های آتی شود.

GDP آمریکا در سه ماهه سوم سال ۲۰۲۳ نسبت به مدت مشابه سال قبل با رشد ۲,۹ درصدی همراه بود که ۰,۵ درصد بیشتر از فصل قبل است. این رشد اقتصادی ناشی از افزایش مخارج مصرف کننده، افزایش موجودی انبار و رشد صادرات بود. شاخص PMI کل در ماه اکتبر با افزایش ۰,۹ واحدی نسبت به ماه قبل به سطح ۵۱ واحد رسید. شاخص PMI تولیدی و خدمات نیز به ترتیب با افزایش ۱,۱ واحدی و ۰,۸ واحدی به سطح ۵۰ و ۵۰,۹ واحد رسیدند.

فدرال رزرو در آخرین نشست خود در ماه اکتبر، برای دومین جلسه متوالی نرخ بهره را بدون تغییر در سطح ۵,۵ درصد نگه داشت. به نظر می‌رسد افزایش نرخ بیکاری و تعداد مدعیان بیکاری علت اصلی ثابت ماندن نرخ بهره باشد.

اقتصاد چین

منفی شدن دوباره نرخ تورم

در ماه گذشته نرخ تورم مصرف کننده برخلاف انتظارات روند کاهشی داشت. تورم ماهانه به ۰,۲- درصد رسید که نسبت به ماه قبل ۰,۱ درصد کاهش پیدا کرد. همچنین تورم نقطه‌ای ماه اکتبر با کاهش ۰,۲ درصدی نسبت به ماه قبل، به ۰,۲- درصد رسید.

مازاد تجاری چین در ماه اکتبر با کاهش ۲۱,۲ میلیارد دلاری نسبت به ماه قبل همراه بود و به سطح ۵۶,۵ میلیارد دلار رسید که بسیار کمتر از انتظارات ۸۲ میلیارد دلاری بازار بود. رشد منفی تراز تجاری ناشی از کاهش محسوس صادرات به دلیل تضعیف تقاضای جهانی است. صادرات چین در ماه اکتبر با کاهش ۶,۴ درصدی نسبت به مدت مشابه در سال قبل به سطح ۲۷۴,۸ میلیارد دلار رسید که بیشتر از انتظارات ۳,۳ درصدی کاهش پیدا کرد. اما واردات برای اولین بار از ماه فوریه رشد ۳ درصدی داشت و به سطح ۲۱۸,۳ میلیارد دلار رسید. این رشد ناشی از سیاست‌های انبساطی چین در جهت تقویت تقاضای داخلی است.

در ماه اکتبر شاخص‌های PMI نسبت به ماه قبل با کاهش همراه بودند. PMI تولیدات غیرکارخانه‌ای با کاهش ۱,۱ واحدی به سطح ۵۰,۶ واحد رسید که کمترین مقدار این شاخص در ۱۰ ماه اخیر است. PMI عمومی با کاهش ۱,۳ واحدی، به سطح ۵۰,۷ واحد رسید. PMI تولیدات کارخانه‌ای نیز با افت ۰,۷ واحدی به سطح ۴۹,۵ رسید و مجدداً در منطقه رکود قرار گرفت. این امر نشان‌دهنده وضعیت نامناسب تقاضا در چین است.

در نشست ماه اکتبر بانک مرکزی چین، نرخ بهره وام‌های یک ساله بدون تغییر در سطح ۳,۴۵ درصد باقی ماند. نرخ بهره وام‌های ۵ ساله نیز برای پنجمین ماه متوالی بدون تغییر در سطح ۴,۲ درصد باقی ماند. به نظر می‌رسد سیاست انبساطی دولت چین در جهت تقویت تقاضا و رسیدن به هدف رشد اقتصادی ۵ درصدی در سال ۲۰۲۳ ادامه داشته باشد.

اقتصاد اروپا

حوزه یورو همچنان درگیر رکود اقتصادی

نرخ تورم مصرف‌کننده در ماه اکتبر با کاهش چشمگیر ۱,۴ درصدی به سطح ۲,۹ درصد رسید که کمترین نرخ تورم طی دو سال گذشته است. تورم ماهانه نیز با کاهش ۰,۲ درصدی به ۰,۱ درصد رسید.

تراز تجاری منطقه یورو برای پنجمین ماه متوالی مثبت بود و در ماه سپتامبر با افزایش ۳,۳ میلیارد یورویی نسبت به ماه قبل به ۱۰ میلیارد یورو رسید. علت رشد تراز تجاری در این ماه به افت شدید واردات برمی‌گردد. واردات منطقه یورو کاهش ۲۳,۹ درصدی و صادرات نیز کاهش ۹,۳ درصدی داشت.

شاخص‌های PMI ماه اکتبر برای سومین ماه متوالی در منطقه رکود قرار گرفتند. شاخص PMI کل در ماه اکتبر با کاهش ۰,۷ واحدی نسبت به ماه قبل به سطح ۴۶,۵ واحد رسید که پایین‌ترین سطح در سال ۲۰۲۳ است. شاخص خدمات با کاهش ۰,۹ واحدی به سطح ۴۷,۸ واحد رسید و شاخص تولید کارخانه‌ای نیز با کاهش ۰,۴ واحدی به سطح ۴۳ واحد رسید. شاخص PMI ساخت و ساز در ماه اکتبر با کاهش ۰,۹ واحدی نسبت به ماه قبل به سطح ۴۲,۷ واحد رسید و برای هجدهمین ماه متوالی در منطقه رکود قرار گرفت. رکود در قسمت ساخت و ساز باعث تضعیف تقاضای محصولات اساسی شده است.

بانک مرکزی اروپا در آخرین نشست خود در ماه اکتبر، نرخ بهره را بدون تغییر در سطح ۴,۵ درصد نگه داشت. در این نشست به ثبات نرخ بهره در همین سطح برای چند فصل آتی اشاره شد. اما همچنان تداوم سیاست‌های انقباضی مورد تأکید قرار گرفت.

بخش سوم:

بررسی رویدادهای اقتصاد ایران

در ماه گذشته همچنان شاهد رکود در معاملات بازار سرمایه بودیم. در این ماه بعد از تقریباً یک سال سکوت خبری، آمار معاملات مسکن توسط بانک مرکزی اعلام شد. در ادامه به بررسی برخی از مهم‌ترین اخبار اقتصادی ایران در آبان ۱۴۰۲ پرداخته می‌شود:

بازدهی منفی شاخص برای دومین ماه متوالی

شاخص کل در آبان ماه نسبت به ماه قبل با افت ۱ درصدی همراه بود و به سطح ۲۰۲۰،۱۴۵ واحد رسید. ارزش معاملات خرد (بازار اول و دوم، اوراق مشتقه، ETFها) در آبان ماه به طور میانگین روزانه ۳،۹۸۱ میلیارد تومان بود که همچنان نشان از اقبال پایین سرمایه‌گذاران به بازار سرمایه دارد. در آبان ماه شاهد خروج ۴ هزار میلیارد تومان نقدینگی از بازار توسط افراد حقیقی بودیم.

کاهش تورم سالانه در آبان ۱۴۰۲

به گزارش مرکز آمار، نرخ تورم سالانه آبان ماه به ۴۴،۹ درصد رسید که نسبت به ماه قبل با کاهش ۰،۶ درصدی همراه بوده است. گروه مسکن و حامل‌های انرژی و گروه خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها که بیشترین ضریب اهمیت در محاسبه تورم را دارند به ترتیب تورم سالانه ۳۷،۷ درصد و ۵۲،۴ درصد را ثبت کردند. استان یزد با ۵۵،۹ درصد بیشترین و استان تهران با ۴۰ درصد کمترین تورم سالانه را در ماه آبان داشته‌اند. تورم نقطه‌ای آبان ماه بدون تغییر نسبت به ماه قبل ۳۹،۲ درصد اعلام شد. در حالیکه تورم ماهانه با کاهش ۰،۱ درصدی نسبت به ماه قبل به ۲،۲ درصد رسید.

شامخ کل در منطقه رونق

به گزارش اتاق بازرگانی ایران، شاخص مدیران خرید برای کل اقتصاد در مهر ماه به ۵۴،۱۵ واحد رسید که نسبت به ماه گذشته ۰،۱۹ واحد کاهش یافت و برای دومین ماه متوالی در منطقه رونق قرار گرفت. همچنین شامخ صنعت با افزایش ۲،۵ واحدی نسبت به ماه قبل به سطح ۵۳،۱۱ رسید. همه مولفه‌های اصلی شامخ صنعت به جز موجودی مواد اولیه خریداری شده در محدوده رونق قرار گرفتند. کمبود شدید نقدینگی، عدم تخصیص ارز و تسهیلات بانکی و عرضه محدود برخی از کالاها در بورس کالا از دلایل اصلی کمبود مواد اولیه عنوان شده است.

گزارش تحولات بازار مسکن در آبان ۱۴۰۲

به گزارش بانک مرکزی، تعداد معاملات انجام شده در آبان ماه ۳،۵۹۳ فقره بوده که نسبت به ماه قبل با رشد ۱۴،۷ درصدی همراه بوده است. در این ماه متوسط قیمت هر متر مربع واحد مسکونی ۷۶۰،۶ میلیون ریال بود که نسبت به ماه قبل با کاهش ۰،۴ درصدی و نسبت به مدت مشابه سال قبل با افزایش ۷۴ درصدی همراه بوده است.

عملکرد ۸ ماهه تجارت خارجی ۱۴۰۲

بر اساس گزارش گمرک، کسری تجاری در ۸ ماهه نخست سال ۱۴۰۲ به ۱۰،۱ میلیارد دلار رسید که نسبت به مدت مشابه سال گذشته تقریباً دو برابر شده و آمار نگران‌کننده‌ای است. میزان واردات به ۴۲،۱ میلیارد دلار رسید که نسبت به مدت

مشابه سال قبل از نظر ارزش رشد ۱۳,۴ درصدی و از نظر وزن رشد ۵,۵ درصدی داشته است. اما میزان صادرات کاهش ۱,۱۴ درصدی داشته و به ۳۲ میلیارد دلار رسیده است اما از نظر وزن رشد ۳۹ درصدی را نسبت به مدت مشابه سال گذشته داشته است.

گزارش متغیرهای پولی در مهر ۱۴۰۲

طبق آخرین گزارش بانک مرکزی، نرخ رشد ۱۲ ماهه نقدینگی منتهی به مهر ۱۴۰۲ به ۲۶,۴ درصد کاهش پیدا کرده و نسبت به مدت مشابه سال قبل ۷,۹ درصد کمتر شده است. حجم نقدینگی در پایان مهر ماه ۷۱,۷۷۹ هزار میلیارد ریال بوده است که در ۷ ماهه سال جاری با رشد ۱۳,۳ درصدی همراه بوده است. همچنین نرخ رشد ۱۲ ماهه پایه پولی در مهر ماه با ۲,۴ درصد کاهش نسبت به دوره مشابه ماه قبل به ۳۹,۶ درصد رسید و برای نخستین بار در سال ۱۴۰۲ وارد کانال ۳۰ درصدی شد.

اعلام جزییات بودجه ۱۴۰۳

جزییات بودجه ۱۴۰۳ توسط سخنگوی دولت اعلام شد. منابع عمومی دولت در سال ۱۴۰۳ با رشد ۱۸,۲ درصدی به ۲,۴۶۲ هزار میلیارد تومان رسیده است که با توجه به هدف تورم ۳۰ درصدی، بودجه سال آینده با رویکرد انقباضی تدوین شده است. درآمدهای پایدار با رشد ۴۱,۹ درصدی به ۱,۴۹۵ هزار میلیارد تومان رسیده است. در حالی که که فروش نفت در لایحه ۱۴۰۳ نسبت به سال جاری ۱۶ درصد کاهش یافته و به ۶۱۴ هزار میلیارد تومان رسیده است. قیمت هر بشکه نفت ۶۵ یورو و میزان فروش روزانه نفت نیز ۱ میلیون و ۳۵۰ هزار بشکه در نظر گرفته شده است.

گزارش رشد اقتصادی تابستان ۱۴۰۲

به گزارش مرکز آمار، رشد اقتصادی در تابستان ۱۴۰۲ معادل ۷,۱ درصد بوده که دومین رشد بزرگ اقتصادی از بهار ۱۴۰۰ به شمار می‌رود. رشد اقتصادی در بخش غیر نفتی نیز به ۴,۲ درصد رسید که نسبت به فصل قبل کاهش ۱,۹ درصدی را نشان می‌دهد. سهم بخش نفت و گاز نیز از رشد اقتصادی تابستان ۳ درصد بوده است. بخش خدمات که ۵۴ درصد از اقتصاد کشور را تشکیل می‌دهد رشد بالای ۷,۵ درصدی را تجربه کرده است. در حالیکه بخش کشاورزی با افت ۳,۲ درصدی، مشابه بهار ۱۴۰۲ رشد منفی را تجربه کرده است.

منابع:

- ۱- [شبکه اطلاع‌رسانی طلا، سکه و ارز](#)
- ۲- [مرکز آمار ایران](#)
- ۳- [پایگاه خبری اتاق بازرگانی](#)
- ۴- [سایت بانک مرکزی ایران](#)
- ۵- [پایگاه خبری بازار سرمایه ایران](#)